

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 11. 1. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2022/00253

Programová služba: TV MARKÍZA

Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.

Číslo licencie: TD/17

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2022/00253 smerujúci voči vysielaniu programovej služby TV MARKÍZA vysielateľa MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 23. 1. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 11. 1. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00253 zo dňa 8. 11. 2022
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: reklama na alkohol
Deň a čas vysielania: 7. 11. 2022 o cca 20:32 h, 20:34 h, 20:36 h
Označenie podľa JSO: –

Programová služba: TV MARKÍZA
Vysielateľ: MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s r.o.
Číslo licencie: TD/17

Dátum: 2. 1. 2023

OBSAH PODNETU: „... 2 reklamy na tvrdý alkohol po sebe v zakázanom čase. ...“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (účinný od 1. 8. 2022):

§ 71

Mediálna komerčná komunikácia

(1) Mediálna komerčná komunikácia je zvuková, obrazová alebo audiovizuálna informácia, ktorá priamo alebo nepriamo propaguje tovar, služby alebo dobrú povesť osoby vykonávajúcej hospodársku činnosť a

a) je poskytovaná ako súčasť programu alebo videa vytvoreného užívateľom alebo sprevádza program alebo video vytvorené užívateľom za odplatu alebo za podobnú protihodnotu alebo na účely vlastnej propagácie alebo

b) je reklamnou programovou službou.

(2) Mediálna komerčná komunikácia zahŕňa najmä

a) reklamný oznam,

b) telenákup,

c) sponzorovanie,

d) umiestňovanie produktov,

e) reklamnú programovú službu a

f) reklamnú reláciu.

Obmedzenia mediálnej komerčnej komunikácie

§ 74

Všeobecné obmedzenia mediálnej komerčnej komunikácie

Mediálna komerčná komunikácia nesmie

a) porušovať slobodu a rovnosť v dôstojnosti a právach ľudí,

b) obsahovať ani podporovať diskrimináciu na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, majetku, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, narodenia, národného alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine,

c) nabádať na konanie, ktorým sa poškodzuje alebo ohrozuje zdravie alebo bezpečnosť,

d) nabádať na konanie, ktorým sa hrubo poškodzuje ochrana životného prostredia.

§ 76

Obmedzenie mediálnej komerčnej komunikácie na alkohol

(1) Mediálna komerčná komunikácia týkajúca sa alkoholických nápojov⁵¹⁾

a) sa nesmie zameriavať na maloletých,

b) nesmie nabádať na nestriedme požívanie alkoholických nápojov.

(2) Mediálna komerčná komunikácia vo vysielaní programovej služby a v audiovizuálnej mediálnej službe na požiadanie týkajúca sa alkoholických nápojov, s výnimkou sponzorstva a umiestňovania produktov, nesmie

a) byť osobitne adresovaná maloletým alebo zobrazovať maloletých, ako tieto nápoje konzumujú,

b) spájať spotrebu alkoholických nápojov so zvýšením fyzickej výkonnosti alebo s riadením motorového vozidla,

c) tvrdiť, že alkoholické nápoje majú liečebné vlastnosti, povzbudzujúci alebo utišujúci účinok alebo že pomáhajú riešiť osobné problémy,

d) vytvárať dojem, že konzumácia alkoholu prispieva k spoločenskému a sexuálnemu úspechu,

- e) prezentovať abstinenciu alebo triezvosť ako nedostatok,
- f) zdôrazňovať obsah alkoholu v nápoji ako znak jeho kvality.

§ 78

Mediálna komerčná komunikácia a ochrana maloletých

Mediálna komerčná komunikácia nesmie spôsobiť fyzickú, psychickú alebo morálnu ujmu maloletým tým, že

a) priamo nabáda maloletých na

- 1) nákup alebo nájom tovarov alebo služieb tak, že zneužije ich neskúsenosť alebo dôverčivosť,
- 2) nákup alebo nájom tovarov alebo služieb, ktorých predaj sa týmto osobám zakazuje podľa osobitných predpisov,⁵⁵⁾

3) to, aby presviedčali svojich rodičov alebo iné osoby o potrebe kúpiť im ponúkané tovary alebo služby,

b) zneužíva osobitnú dôveru maloletých voči rodičom, pedagogickým zamestnancom alebo iným osobám alebo

c) bezdôvodne zobrazuje maloletých v nebezpečných situáciách.

§ 80

Osobitné povinnosti vysielateľa nepodliehajúceho samoregulačnému mechanizmu

Vysielateľ, ktorý nepodlieha niektorému zo samoregulačných mechanizmov zapísaných do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcich oblasť mediálnej komerčnej komunikácie, je povinný zabezpečiť, aby sa mediálna komerčná komunikácia, okrem umiestňovania produktov, na

a) liehoviny⁵⁶⁾ nevysielala v čase od 6.00 h do 20.00 h.

§ 82

Všeobecné požiadavky na reklamný oznam a telenákup

1) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby ním vysielaný reklamný oznam a telenákup

a) boli slušné a čestné,

b) nepoškodzovali záujmy spotrebiteľov a nezneužívali dôveru spotrebiteľov,

c) určené maloletým alebo s účasťou maloletých neobsahovali nič, čo by mohlo poškodiť ich záujmy a čo by nezohľadňovalo ich osobitnú vnímavosť.

2) Vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby ním vysielaný telenákup neobsahoval výzvy určené maloletým na objednávku, predaj alebo nájom tovarov alebo služieb.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ podnetu namietal voči odvysielaniu komunikátov na alkohol. Vo svojom podnete uvádza: „... 2 reklamy na tvrdý alkohol po sebe v zakázanom čase. ...“

Predmetné komunikáty boli odvysielané dňa 7. 11. 2022 o cca 20:32:21 h, 20:34:27 h a o cca 20:36:56 h.

V ustanovení § 80 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. ZMS sa uvádza: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha niektorému zo samoregulačných mechanizmov zapísaných do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcich oblasť mediálnej komerčnej komunikácie, je povinný zabezpečiť, aby sa mediálna komerčná komunikácia, okrem umiestňovania produktov, na

a) liehoviny⁵⁶⁾ nevysielala v čase od 6.00 h do 20.00 h.“

Počas monitorovania predmetného vysielania sme zaznamenali v jednom reklamnom bloku tri reklamné spoty na alkohol.

Prvý bol odvysielaný reklamný spot *Slivovica Jelínek* o cca **20:32:21 - 20:32:50** v trvaní cca 30 s.

Ďalej sme zaznamenali reklamný spot na *Karpatské brandy* o cca **20:34:27 - 20:34:56** v trvaní cca 30 s a reklamný spot na rumový likér *Republica Božkov Honey* o cca **20:36:56 - 20:37:11** v trvaní cca 15 s.

Od 1. 8. 2022 je účinný zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách. Ten v ustanovení **§ 80 písm. a)** upravuje *Osobitné povinnosti vysielateľa nepodliehajúceho samoregulačnému mechanizmu*, podľa ktorého sa mediálna komerčná komunikácia na *a) liehoviny⁵⁶⁾ nevysielala v čase od 6.00 h do 20.00 h.*“

Vzhľadom na to, že počas vysielania na programovej službe TV MARKÍZA sme zaznamenali dňa **7. 11. 2022** reklamné spoty na *Slivovica Jelínek* o cca **20:32:21**, na *Karpatské brandy* o cca **20:34:27** a na rumový likér *Republica Božkov Honey* o cca **20:36:56**, ktoré boli všetky odvysielané po 20:00 h sa nazdávame, že odvysielaním týchto reklamných spotov nedošlo k porušeniu ustanovenia **§ 80 písm. a)** zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách týkajúceho sa liehovín.

ZÁVER:

Na základe analýzy sa domnievame, že vysielateľ MARKÍZA-SLOVAKIA, spol. s r.o. odvysielaním reklamných komunikátov na alkohol dňa 7. 11. 2022 o cca 20:32:21 h, 20:34:27 h a 20:36:56 h neporušil ustanovenie **§ 80 písm. a)** zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Popis/Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00253)

Monitorované vysielanie: reklamné spoty na alkohol
Deň vysielania: 7. 11. 2022
Čas vysielania: cca 20:32:21, 20:34:27, 20:36:56 h
JSO: –

Časový kód o cca:

20:25:00 začiatok záznamu

prebiehajúci program *Športové noviny*

20:30:11 záver programu *Športové noviny*

sponzorské odkazy DeLonghi, Slovenská pošta, Bosch, Quatro, Neospan melatonín,

obrazovo-zvukový predel s oznámením o programe

20:31:07 – 20:38:36 reklamný blok

Hellmann's, Slovenská sporiteľňa, dm, Paralen Grip,

20:32:21 komunikát Slivovica Jelínek

Verbálna zložka:

Mužský hlas mimo obrazu: „*Naše sady dávajú slivkám vôňu. Naše tradičné a generáciami preverené postupy dodajú charakter. Láska k tomu, čo robíme a naše remeslo potom dohromady dodajú nezameniteľnú chuť. Chuť, na ktorú sa nezabúda. Rudolf Jelínek. Zázrak zvaný slivovica.*“

Mužský hlas mimo obrazu:

Obrazová zložka:

Detail bielej priesvitnej tvarovanej fľaše s reliéfom jeleňa v strede, pod ním je vytlačený rok 1894 a okolo jeleňa v kruhu reliéfnym písmom nápis: Rudolf Jelínek. Fľaška sa približuje do kamery a cez priesvitné sklo sa na obrazovke objaví vetvička zakvitnutej slivky, ktorú nahradí detail rozkvitnutého bieleho kvetu na celej obrazovke. Nasleduje záber na slivky uložené jedna vedľa druhej a vzápätí na slivky na konári s kvapkami vody. Opäť záber na viac sliviek pokope. V ďalšom zábere sa slivka rozpolí a roztvorí, kamera potom priblíži vnútro slivky s kôstkou vo vnútri. Nasleduje záber na malé vzduchové bublinky v tmavej bordovej tekutine, ktorý vystrieda záber na čiru tekutinu, derúcu sa na povrch zospodu nahor a prevaľujúcu sa na povrchu a na vzduchové bublinky v čirej tekutine. V ďalšom zábere do čirej tekutiny padá kvapka. V obraze je detail tvarovanej fľašky s reliéfom jeleňa v strede, pod ním je vytlačený rok 1894 a okolo jeleňa v kruhu reliéfnym písmom nápis: Rudolf Jelínek, ktorú pomaly obmýva číra tekutina. Fľaška s obmývajúcou tekutinou sa otočí a tento záber opäť vystrieda záber na čiru tekutinu so vzduchovými bublinkami. Kamera sníma tvarovanú priesvitnú sklenenú fľašu, ktorá sa vzdďaľuje od kamery. Na pozadí fľaše je konár so zrelými slivkami. Na fľaši je vidno farebnú vinetu s nápisom „Slivovice“ a so zrelými slivkami na konári, nad tým rok 1894, pod touto kruhovou farebnou vinetou je obdĺžniková etiketa s textom 50%, obj. 0,7 l a textom Plum brandy, pod tým „Tradiční destilát z vyzrálých švestek“. Vpravo sa pomaly zobrazuje text: „Zázrak zvaný slivovica R. Jelínek.“

V dolnom riadku je malý odkaz: www.pisrozumom.sk (do 20:32:50)

pokračovanie reklamného bloku O2, Vaša lekárň, Lenor, Planeo,

20:34:27 komunikát Karpatské brandy

Verbálna zložka:

Mužský hlas mimo obrazu: „Skutočný pocit pohody zažívame v kruhu najlepších priateľov. Vychutnávame si každú spoločnú chvíľu. Všetko sa začína precíznou starostlivosťou. Vytvoríme kvalitný základ a kvapku po kvapke vyťažíme krásny klenot, ktorý zreje v dubových sudoch niekoľko rokov. Pôvodným postupom výroby vzniká kvalitné slovenské brandy. Karpatské brandy špeciál. Kvalita so slovenským srdcom.“

Obrazová zložka:

Záber na interiér baru. Časť hostí, dve ženy a dvaja muži sedia pri stolíkoch, pripíjajú si. Na stolíku pred nimi sú prázdne poháre. Druhá časť hostí sedí alebo postáva pri barovom pulte, diskutuje a popíja. V detaile tváre usmiatej dvojice a záber na koňakový pohár s tekutinou. Kamera sa mierne vzdialí a sníma štvoricu (pár a dvaja muži), ktorí sa smejú držiac v rukách koňakové poháre s tekutinou, pravdepodobne s brandy. Barman za pultom nalieva do pohárika. V zábere je niekoľko rúk, ktoré dvíhajú naplnené poháriky. Štvorica si s úsmevom pripíja. Detail ruky, ktorá nalieva z tmavej zelenej fľaše do koňakových pohárikov s nápisom Karpatské brandy tmavú tekutinu. Tento záber vystrieda pohľad na zelené hrozno. Kamera v rýchlom postupujúcom pohybe sníma rady vinnej révy vo vinici. Následne sú v obraze sudy s destilačným zariadením, oheň v peci a kovová žeravá platňa na tyči, ktorá sa vzdáľuje od veľkého dreveného sudu s vypálenou postavou muža a nápisom Karpatské brandy. Opäť záber na vinicu s malým bielym kostolíkom a s domami v pozadí. Tieto zábery vystrieda detailný záber na hodiny na veži, potom záber na sklenenú veľkú rúrku, ktorou je nasávaná tmavá tekutina. Muž stojaci v pivnici s radmi sudov naplňa nasatou tekutinou zo sklenenej rúrky koňakový pohár, ktorý potom roztočí a rozvlní nápoj v pohári a privonia. V ďalšom zábere je v popredí na tácke fľaška s vinetou Karpatské brandy, naplneným koňakovým pohárom a hroznom. V pozadí vidno rozostrene rady drevených sudov a postavu, ktorá privoniava k poháru.

Nasleduje záber na dve tmavé fľašky s nápisom Karpatské brandy špeciál s farebne rozlíšenými vinetami, pričom na každej je iný počet hviezdčiek. Silu nápoja vyjadruje aj guľatý znak 5 rokov a 5 hviezdčiek a 3 roky a 3 hviezdčky. Vedľa fliaš je naplnený pohár a vedľa neho vľavo text „Kvalita so slovenským srdcom, pod textom postava s palicou a pod ňou malý nápis „Karpatské brandy“ (do 20:34:56)

pokračovanie reklamného bloku Tipsport, Madeta, Tantum verde, Pribináčik, Merkury Market,

20:36:56 komunikát Republica Božkov Honey

Verbálna zložka:

Mužský hlas mimo obrazu: „Až osemročné karibské rumy a poctivý včelí med sa elegantne snúbili v rumový likér. Vychutnajte si s priateľmi rumový likér s lahodným včelím medom. Novinka Božkov Republica Honey.“

Obrazová zložka:

Pohľad na ruku, ktorá pred sebou guľá veľký drevený sud s nápisom Republica. Vnútorň pohľad na rum, ktorý sa prelieva vo vnútri suda. Detailné zábery tekutého medu a roztopených medových plástov. Detail padajúcej medovej kvapky do rumu. Po dopade medovej kvapky sa na hladine rumovej tekutiny urobí akoby malý vytryskujúci kráter.

Detailný záber na žltú osvetlenú guľu farby rumu uprostred rumovej tekutiny.

V obraze je etiketa fľašky s nápisom Republica Božkov, Honey Rumový likér. Pod tým nezreteľný malý nápis.

Záber na fľašu z ktorej sa nalieva rumový likér do pohára. Nasleduje záber na sklenený pohár z boku, v ktorom sa plní rumový likér.

V obraze je v strede čiastočne naplnený pohár s rumom, napravo je záber na fľašku rumového likéru Republica Božkov Honey. V pozadí je rozostretá postava, ktorá v oboch rukách drží poháre s rumovým likérom.

Vľavo dole je malý textový odkaz www.pisrozumom.sk.

Následne osoba položí oba poháre s rumovým likérom k tretiemu poháru s rumovým likérom. Na obrazovke pribudne text: „Elegantné spojenie Rumu a včelieho medu“. Vpravo je červená pečiatka s textom „Novinka“. (do 20:37:11)

pokračovanie reklamného bloku Fortuna, Muconasal plus, Datart, IKEA

20:38:36 obrazovo-zvukový predel

sponzorské odkazy Prima Banka, Zdravie, eobuv.sk, ETA Slovakia, DeLonghi

20:39:32 začiatok programu *Druhá šanca* 12

20:39:59 koniec záznamu vysielania